

Konečně QuarkXPress 5.01 CZ

Staronová verze nejrozšířenější zlomové aplikace se konečně dočkala počestění. Byla oficiálně uvedena 15. května 2003 v Břevnovském klášteře. Již poměrně dlouhou dobu jí však na záda dýchá silný konkurent InDesign. Vývojáři Quarku představili několik nových funkcí i velký počet drobných vylepšení, ale otázkou zůstává, zda to bude na InDesign stačit.

Při prvním spuštění překvapí nová verze přepracováním panelů nástrojů, které jsou na šedém pozadí a tlačítka funkcí vypadají trochu plasticky. Skalní klávesoví příznivci hned zjistí, že při stisku CTRL na Macu se nezobrazí lupa, ale vyskočí nové kontextové menu. Pro vyvolání lupy si budou muset zvyknout buď na stisk CTRL+SHIFT či CTRL+ALT anebo v Předvolbách tuto volbu přehodit. Při dalším pohledu uživatel zjistí, že přibily nové nástroje...

Tabulky

Jsou obdobné jako je tomu u InDesignu. Tabulka je zpracována jako soubor buněk, které se dají libovolně slučovat nebo rozdělovat. Samozřejmostí je možnost měnit tloušťky oddělovacích linek, barevnost, šířky jak řádků, tak i sloupců. Souvislý text oddělený tabulaturou lze konvertovat na tabulku a zpět.

Práce s tabulkami je poměrně snadná, bezesporu uvítáte kontextové menu, ale pro zefektivnění sazby tabulek by bylo dobré mít paletku samostatnou.

Samotná úprava tabulky ovšem dobrá není. Nefunguje import souvislejšího textu do již vytvořené tabulky, InDesign je na tom o něco lépe (import tabulek rovnou z MS Office). Vytvořit okraj tabulky nebo linku mezi řádky bez použití tloušťky linky také nelze. Je sice možné nastavit tloušťku na 0,001 bodů, kdy by teoreticky neměla být vidět, ale poté se na výstupu automaticky šířka změní na minimum – vlasovou linku (viz tabulka na vedlejší straně). Pozadí tabulky může být bílé nebo libovolně barevné, ale průhlednosti se nedočkáte. Při použití přechodu v buňkách se bude přechod aplikovat na každou buňku zvlášť, nikoli jako jednoduše přechod celé řádky. Vzhledem k tomu, že nefunguje ani průhlednost, tak je už teď jisté, že tabulku s plynulým přechodem nevyrobíte. Menší nepříjemností je, že pravička souřadnic linek nefungují, alespoň se bez problémů přichytávají na vodička.

Běžní uživatelé po tabulkách volali už dlouho, škoda jen, že se vývojáři Quarku neinspirovali u zdařilejších programů a tabulky neudělali pořádně. Například vícestránkové tabulky s přetékajícím textem nevytvoříte vůbec.

Starburst

Nový nástroj, jenž umí vytvářet hvězdy. Je sice zajímavý, ale jeho použití v základní paletě nástrojů nového Quarku mi uniká a zároveň mě v tu chvíli napadá, proč vývojáři alespoň nevyužili dalších „kreativních“ tvarů.

Vrstvy

Novinkou je také práce s vrstvami, kterou ocení uživatelé pracující s vícejazyčnými tiskovinami, ovšem pouze ve verzi Passport. Předchozí verze vrstvy neumožňovaly, bylo nutné zakoupit extenzi. V nové plovoucí paletce lze objekty přiřazovat do vrstev a vrstvy pak skrývat, uzamykat nebo potlačit jejich tisk a zachovat obtékání, což usnadní nejen práci, ale i výstup. Vrstvy jsou barevně odlišeny a objekt ve vrstvě je označen Identifikátorem (barevným čtverečkem v rohu), bohužel není možné měnit jejich pořadí, ale je možné jednoduše objekt mezi vrstvami přesunout.

Hypertextové odkazy a odkazy v dokumentu

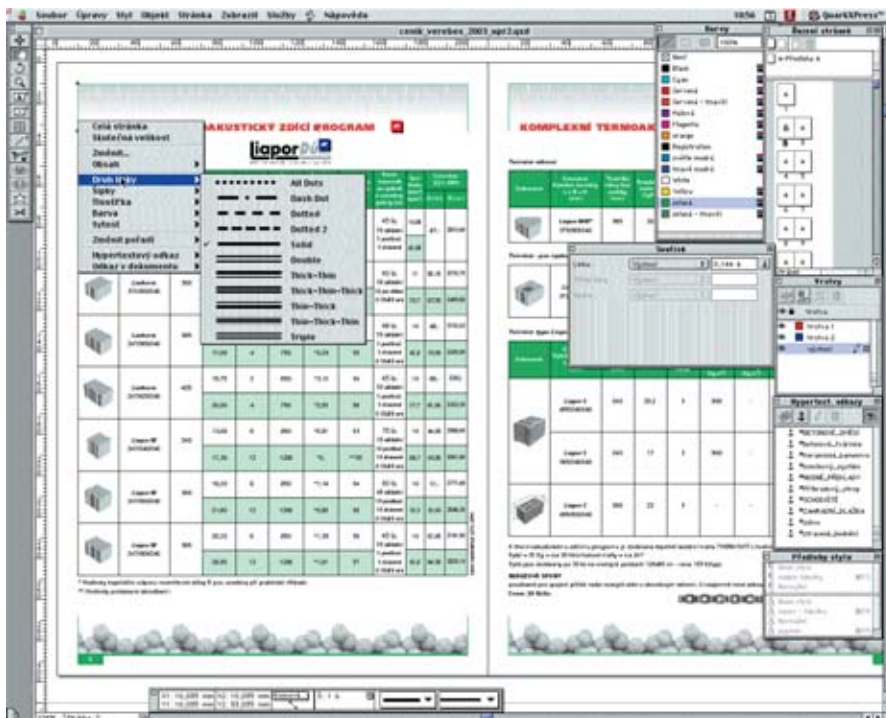
Jsou další novinkou a vylepšením páte verze. Do textu lze nyní jednoduše přidávat internetové odkazy, které se v dokumentu projeví pouze při přímém exportu buď do PDF nebo při práci s HTML. Další nabídkou pro zlepšení orientace v dokumentu je vytvoření odkazů na kterýkoliv objekt, což u vícestránkových tiskovin rozhodně oceníte.

Rozšířené webové funkce

Jde o novinku, s jejíž pomocí je možné exportovat data do XML nebo vytvořit jednoduché HTML stránky. Kromě vytvoření nového speciálního dokumentu pro web je k dispozici zbrusu nová paletka s nástroji, které využijete zejména při tvorbě formulářů a při tvorbě odkazů v obrázku. Nástrojem Obrazová mapa (obdélníková, oválná a Bézierova) lze zadat odkaz na jiné URL. Výhodou je, že se obrázek nemusí rozdělovat (rozsekávat na slicy). Akce při přeběhnutí myši zase vytváří klasický rollover.

Při exportu je možné textům přiřadit externí kaskádové styly, ale rozhodně nad nimi není plná kontrola. Nepříjemností je, že quarkový dokument není možné rovnou exportovat do HTML – musí se vytvořit nový dokument pro web a do něj pak zlom zkopírovat.

Pro grafiky pracující zejména v Quarku je tato nová funkce velmi příjemná. Zkušenější web designéři se nad ní trochu pousmějí, protože určitě raději využijí profesionální webový software. Export do HTML je samozřejmě přizpůsoben webovým standardům, proto pokud budete exportovat pouze text, můžete být z výsledku někdy nemile překvapeni (dojde k přelití). Sazbu lze bez změny vzhledu exportovat rovnou, ale pouze jako rozslicované obrázky (tzv. GIF texty).

Další novinky a vylepšení

Pro importované obrázky se v nabídce Styl rozšířily možnosti. Pro ty, kteří si nepamatují základní klávesové zkratky, přibyla možnost vystředění a deformace obrázků, či dokonce volba přizpůsobit rámeček obrázku. Dalším malým, ale významným vylepšením, je možnost posunovat hrany objektů i mimo horní a spodní okraj pracovní plochy.

Přibylly Styly podtržení, jejichž pomocí lze u písma definovat podtržení linkou, její barevnost, tloušťku a odsazení. Bohužel není možné elegantně vytvářet mezery u spodních dotahů písmen. Sazeči, kteří pracují například s knihami, uvítají možnost kopírování skupiny s řetězeným textem a vylepšení práce s Rejstříkem.

Co se týče barev a barevnosti, byl výrazně vylepšen CMS (včetně správy ICC profilů), do nabídky barev přibylly možnosti výběru z více vzorníků včetně výběru z webových

(Web safe) barev. V paletce barev je nová ikonka indikující přímou či separovanou barvu. Standardní dodávanou extenzí jsou Pevné mezery (od verze 4.1 nahrazují starší plug-in Jednoznakové předložky), uživatel si je může před použitím sám ručně odladit. Na jejich rychlé spouštění bohužel nefunguje klávesová zkratka. Také nabídka pro Předvolby dokumentu a Předvolby aplikace se zpřehlednila a poměrně rozšířila.

Export do EPSu je mírně rozšířen možností volby různé spadávký na každé hraně strany a o OPI (volby při ukládání obrázků). Sbalení je rozšířené o možnost vložit písma a ICC profily. Vlastní dokumenty lze ukládat pouze do verzí 4 a 5.

Mírnou změnu doznalo i okno náhledu tisku. Při zadání menšího formátu než je dokument se v náhledu zobrazí červené oříznutí a pomocí písma R se pozná její orientace.

Závěr

Přes některé menší vady na kráse se jedná o celkem kvalitní a dobře počestěný program, který si už od předešlých verzí nese s sebou významné klady. Těmi jsou zejména rychlost, standardní kvalita výstupů, ale především obecně vysoká rozšířenost. Několik menších, ale dobrých vylepšení také poměrně výrazně zefektivní práci. Jak jsem již předeslal, tvorba tabulek bohužel nedopadla vůbec dobře. Práce s nimi je zbytečně komplikovaná a daleko rychleji a bez problémů si vytvoříte stejnou tabulku klasickým způsobem. Pro sazbu cizojazyčných tiskovin je připravena verze QuarkXPress 5 Passport CE, která se kompletního počestění nedomá. Jsme „odkolení“ Quarkem, ale necháme na uživateli, zda opravdu stojí za to upgradovat, nebo si raději počkat na netrpělivě očekávanou šestou verzi, která bude konečně nativně podporovat i Mac OS X. *-JO-JT-*

funkce (vlastnost)	QuarkXPress	InDesign
	5.01 CZ	2.0 CZ
kvalita náhledu písma, bitmap a vektorů	**	*****
rychlost zobrazování aplikace	*****	**
práce s písmem (kvalita typografie)	***	*****
automatické slitky	ne	ano
ošetření jediného slova v řádku		
při sazbě do bloku	ne	ano
neviditelné znaky	**	*****
Bézierovy křivky	**	****
editace importovaných		
vektorových objektů	ne	ano
cizí znaky, podpora Unicode (například francouzské v českém textu)	ne	ano
přímý import PDF dokumentů	ano	ano
export do PDF	ano	ano
podpora systému Mac OS X	ne	ano
import textu z MS Wordu	***	***
práce s tabulkami	**	****
import tabulek z MS Office	ne	ano
kontrola českého pravopisu	ano	ano
možnosti funkce Hledat a zaměnit	**	****
knihovna prvků	ano	ano
hardwarové a systémové nároky	nízké	vysoké
odvozené předlohy stránek	ne	ano
přenos dokumentů Mac <-> PC	*	****
rychlé zakrytí spadávký		
a netisknutelných objektů	ne	ano
rozšíření v ČR v praxi	*****	***
rutinní znalost mezi operátory	*****	**
české uživatelské prostředí	ano	ano
vodítka přitahují, i když jsou skryta	ano	ne
export do EPS	ano	ano
možnost práce na malém monitoru	lze	téměř nelze
import dokumentů z jiných lámacích		
programů	ne	ano
export dokumentů ve formátu jiných		
lámacích programů	ne	ne
možnost ukládat dokumenty		
pro starší verze	ano	ne

funkce (vlastnost)	QuarkXPress	InDesign
	5.01 CZ	2.0 CZ
správa PPD	ano	ne
správa Extenzí	ano	ano
CMS	ano	ano
přetahování textu (přesouvání označeného textu myší)	ano	ne
zvětšení	10–800 %	5–4000 %
libovolná editace klávesových zkratk	ne	ano
nastavení tahu a výplně textu (se zachováním editovatelnosti)	ne	ano
dokument se otevře do zobrazení, ve kterém byl uložen (strana / zvětšení)	ne / ano	ano / ano
vkládání znaků, které nejsou na klávesnici	ne	ano
kvalita počestění	**	***
automatické rejstříky a obsahy	ano	ano
možnost skrýt rychle všechny paletky	ne	ano
numerické definování polohy objektu podle libovolného bodu	ne	ano
trapping (automatický i manuální soutisk)	ano	ano
barevné přechody	**	****
míchání přímých barev	ano	ne
vícenásobná funkce zpět (Undo)	ne	ano
vrstvy	ano	ano
kontextová menu	ano	ano
tiskové menu	**	****
práce s XML	ano	ano
export do HTML, tvorba jednoduchých web stránek	ano	ne
příkaz sbalit umožňuje přibalit písma	ano	ano
příkaz sbalit umožňuje přibalit ICC profily	ano	ano
obnova souborů při zhroutilí aplikace	ne	ano
technická podpora (hotline zdarma)	ano	ano
ceny bez DPH		
cena upgrade z verze 4.x	26 980 Kč	5330 Kč
cena upgrade z verze 3.x	37 980 Kč	–
cena Passport	49 980 Kč	26 420 Kč
Passport	69 980 Kč	–